

ВІДГУК
офіційного опонента кандидата юридичних наук, доцента
Омельчук Любов Василівни
на дисертацію Кобця Сергія Васильовича
на тему «Розслідування погрози або насильства щодо працівника
правоохоронного органу», поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Правоохоронні органи в Україні покликані забезпечити ефективне функціонування механізму захисту особи, її життя, честі, гідності, законних прав та інтересів, реалізуючи таким чином проголошений Конституцією України головним обов'язком держави. При цьому працівники правоохоронних органів, які кожного дня знаходяться на передньому краї попередження та протидії злочинними проявам, мають відчувати належний правовий захист зі сторони держави. Одним із елементів правових гарантій забезпечення прав та інтересів працівників правоохоронних органів є якісні механізми притягнення до відповідальності осіб, які дозволяють собі при протидії законним діям та рішенням працівників правоохоронних органів застосовувати погрози та вчиняти насильницькі дії відносно останніх, завдаючи таким чином шкоду не лише здоров'ю чи життю правоохоронця, а й авторитету правоохоронних органів як складової механізму державної влади в Україні. Кількісні характеристики досліджуваної дисертантом категорії кримінальних правопорушень вказують, що такі діяння, відповідальність за які передбачені ст. 345 КК України, складають найбільшу частку серед загаданих вище кримінальних правопорушень. Їх рівень останнім часом залишається стабільно високим: відповідно до офіційних статистичних даних кількість даних кримінальних правопорушень, облікованих за 2018 р. – 817 (повідомлення про підозру вручене у 515 випадках, 442 – відправлені до

суду з обвинувальним актом), за 2019 р. – 821 (повідомлення про підозру вручене у 561 випадку, 476 – відправлені до суду з обвинувальним актом), за 2020 р. – 909 (повідомлення про підозру вручене у 705 випадках, 601 – відправлені до суду з обвинувальним актом), за 2021 р. – 819 (повідомлення про підозру вручене у 656 випадках, 589 – відправлені до суду з обвинувальним актом) за 2022 р. – 475 (повідомлення про підозру вручене у 366 випадках, 320 – відправлені до суду з обвинувальним актом). Як випливає з наведених даних, відсоток кримінальних правопорушень, за якими провадження відправлені до суду з обвинувальним актом є доволі низьким, що свідчить про наявність різного роду ускладнень під час здійснення розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, які, крім латентного характеру таких діянь, пов'язані у тому числі з неналежним методичним забезпеченням.

Крім того, додаткові ризики заподіяння шкоди працівникам правоохоронних органів у зв'язку із їх професійною діяльністю зумовлені умовами воєнного стану, що потенційно підвищує рівень загроз. Тому дисертант слушно вказує, що на сьогодні існує об'єктивна потреба наукового розроблення засад розслідування злочинів, пов'язаних із погрозою або насильством щодо працівника правоохоронного органу, шляхом ефективної реалізації відповідних криміналістичних методів і засобів, чим і було зумовлено вибір теми дисертаційного дослідження.

Актуальність роботи підкреслюється й тим, що обрана тема дослідження кореспондується як із *загальнодержавним, так і з відомчим пріоритетами* забезпечення національної безпеки та протидії злочинності. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до наукових програм, планів, тем, зокрема: Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019); Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756-р); Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних)

розробок на 2020–2024 роки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11 червня 2020 року № 454); Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки (рішення Вченої ради від 21 грудня 2020 року, протокол № 23).

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Національної академії внутрішніх справ 25 травня 2021 р. (протокол № 11) та включено до Переліку тем дисертаційних досліджень Національної академії правових наук України (№ 814, 2021 р.).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані здобувачем, у своїй більшості є обґрунтованими, аргументованими і переконливими. Для досягнення поставленої мети в роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи, які дали змогу оптимально врахувати специфіку об'єкта, предмета, мети й завдань дослідження. Зокрема, загальнонаукові методи (*спостереження, опису, порівняння, класифікації*) використано з метою встановлення закономірностей, що характеризують досліджуваний вид злочинної діяльності та особливості досудового розслідування подібних проваджень. Щодо спеціальних методів, то, зокрема: *історико-правовий* метод використано для розкриття поглядів учених різних часів на проблеми, що стосуються предмета дослідження (підрозділ 1.1); *порівняльного аналізу* – під час узагальнення різних підходів учених щодо сутності ключових понять та категорій (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1); *системно-структурний* – для формування структури криміналістичної характеристики та основ методики розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1); *соціологічні (інтерв'ювання, анкетування, опитування)* – для з'ясування позиції практичних працівників щодо проблемних аспектів розслідування даних проваджень (розділи 1-3); *статистичні (групування, зведення, аналіз кількісних показників)* – для узагальнення результатів соціологічних

досліджень, вивчення матеріалів кримінальних проваджень, правозастосовної та судової практики (розділи 1-3).

Використання зазначених та інших методів наукового пізнання здійснюватиметься у взаємозв'язку з метою проведення всебічного аналізу, обґрунтування змістовних теоретичних висновків та практичних рекомендацій.

Дисертант у роботі спирається на різноманітну структурно та значну за обсягом емпіричну базу, яка включає в себе: узагальнені матеріали вивчення 223 вироків щодо осіб, обвинувачених у вчиненні злочину, передбаченого ст. 345 КК України, та інших судових рішень за період 2017–2022 рр.; результати опитування 143 слідчих Національної поліції України Дніпропетровської, Київської, Івано-Франківської областей та м. Києва; систематизована статистична звітність про стан злочинності та результати роботи правоохоронних органів за 2018–2022 рр.; аналітичні матеріали та інформаційні довідки МВС, Національної поліції, Державної судової адміністрації, Офісу Генерального прокурора, а також власний практичний досвід роботи дисертанта в органах міліції та органах НП України.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях визначається тим, що з огляду на наявні основні положення теорії криміналістики, кримінального процесу й узагальнення експертної, слідчої, судової практики, дисертація є одним з перших у вітчизняній науці комплексним дослідженням теоретичних та практичних питань, які визначають методологічні засади розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу з урахуванням сучасного стану законодавства та правозастосовної практики. На підставі одержаних результатів сформульовано та обґрунтовано низку висновків і пропозицій теоретичного та практичного спрямування, зокрема:

вперше:

– сформульовано наукові основи методики розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, що містить криміналістичну характеристику даного злочину, а також практичні рекомендації щодо організації початкового етапу розслідування, проведення слідчих (розшукових) дій та використання спеціальних знань;

– систематизовано документальні джерела криміналістично значущої інформації, що містять фактичні дані про виконання потерпілим правоохоронної діяльності як професійної; регламентують законність дій правоохоронця на місці події; підтверджують вчинення протиправних дій щодо працівника правоохоронного органу; містять результати службового розслідування; установлюють наявність родинного зв'язку між правоохоронцем та його потерпілими родичами; фіксують результати медичного обстеження потерпілого;

– розкрито зміст та запропоновано криміналістичну класифікацію способів учинення погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу за мотивом: посягання з мотиву помсти за минулу діяльність працівника правоохоронного органу охоплює дії, спрямовані на підготовку та приховання слідів злочину, характеризується наявністю попередніх зв'язків між потерпілим та підозрюваним, а також кримінального минулого останнього; раптове, раніше не плановане вчинення протиправних дій щодо правоохоронця, як безпосередня реакція на його професійну діяльність, не охоплює вищезгадані стадії, потерпілий не знайомий з нападником, який є пересічним громадянином без кримінального минулого, часто у стані алкогольного сп'яніння;

удосконалено:

– підходи до формування криміналістичної характеристики погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, відповідно до яких виокремлено найбільш значущі її елементи (спосіб учинення, що зумовлює утворення відповідної слідової картини, виявляє єдність зі знаряддями вчинення та обумовлений певними мотивами; особа злочинця; особа потерпілого;

обстановка учинення), що сприяють успішному практичному розв'язанню тактичних завдань розслідування;

– перелік уточнених обставин, які підлягають встановленню на початковому етапі розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, зокрема дані про законність дій правоохоронця під час кримінальної події; зумовленість злочинного посягання професійною діяльністю працівника правоохоронного органу; достовірність матеріалів службового розслідування як джерела інформації; факт родинного зв'язку між правоохоронцем та його потерпілими близькими родичами;

– положення ситуаційного підходу шляхом визначення типових слідчих ситуацій та версій початкового етапу розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, що формуються залежно від: ступеня повноти та якості вихідної інформації; джерела надходження інформації про вчинення означених злочинів та запропоновані відповідні алгоритми (програми) дій слідчого в таких ситуаціях;

дістало подальший розвиток:

– організаційно-тактичні підходи щодо проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, зокрема огляду, допиту, слідчого експерименту, пред'явлення для впізнання та обшуку;

– наукове обґрунтування необхідності використання слідчим спеціальних знань для ефективного формування доказової бази у провадженнях про погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу шляхом залучення спеціалістів та призначення відповідних судових експертиз, окремі з яких є обов'язковими у таких провадженнях;

– наукове бачення перспектив удосконалення чинного кримінального законодавства в частині посилення кримінальної відповідальності за діяння, передбачені ч. 2 ст. 345 КК України з метою віднесення даних злочинів до категорії тяжких та розширення можливостей використання арсеналу

негласних слідчих (розшукових) дій для підвищення ефективності їх розслідування.

Для вирішення поставлених у роботі завдань автором проведено ґрунтовний аналіз наукових розробок та дисертаційних праць, що виконувалися в даному напрямі дослідження в Україні та за рубежом, що вказує на якісне висвітлення актуального стану наукового опрацювання досліджуваних питань.

Основні результати дослідження викладено в 14 наукових публікаціях, серед яких 4 статті – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, 1 стаття – у міжнародному науковому виданні (Чеська Республіка), 8 тез доповідей – у збірниках тез науково-практичних конференцій та одні методичні рекомендації

Проаналізувавши наукову дисертацію та фахові публікації Кобця С. В. з теми дослідження офіційний опонент обґрунтовано стверджує, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані дисертантом, у своїй більшості є обґрунтованими, переконливими, об'єктивними, достовірними та новими.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації впроваджено та використовуються у: *практичній діяльності* органів досудового розслідування – для безпосереднього використання розроблених методичних рекомендацій слідчими Національної поліції під час розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу (акт Головного слідчого управління Національної поліції України від 23 грудня 2022 р., акт Головного слідчого управління Національної поліції України від 18 квітня 2023 р.); *освітньому процесі* – для підготовки лекцій, навчальних програм, тестових завдань, під час проведення різних видів занять з дисциплін «Криміналістика» і «Особливості розслідування окремих видів злочинів» (акт Національної академії внутрішніх справ від 23 березня 2023 р.); *науково-дослідній роботі* – для подальшого дослідження проблем та

розроблення науково обґрунтованих положень і рекомендацій з питань розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу (акт Національної академії внутрішніх справ від 14 березня 2023 р.).

Оцінка змісту дисертації. Дисертаційна робота Кобця Сергія Васильовича викладена українською мовою на 267 сторінках. Структура роботи відповідає вимогам МОН України та положенню про присудження ступеня доктора філософії. Вона структурована і складається з анотації, змісту, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Результати дослідження представлені у 9 додатках на 15 сторінках.

Наукові положення та висновки дисертаційного дослідження достатньо обґрунтовані здобувачем в тексті роботи. Автор системно і логічно вибудував зміст наукового дослідження, який включає в себе послідовне вирішення ключових проблем дисертації. Цілісно і змістовно розкрито питання мети і завдання дослідження з відображенням їх у висновках між розділами і загальних висновках, що уособлює собою завершене і цілісне сприйняття виконаної наукової праці.

Анотація у стислій формі представляє основні тези дисертаційного дослідження, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати представленої дослідження. Анотація викладена українською і англійською мовами.

У *вступі* визначено об'єкт і предмет дослідження, наведено актуальність вибраної теми та інформацію про апробацію дисертації на профільних заходах.

Розділ 1 «Теоретичні основи дослідження та криміналістична характеристика погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу» присвячений аналізу теоретико-правових засад дослідження. В результаті дослідження було встановлено, що значний дисбаланс між кримінально-правовими, кримінологічними та криміналістичними дослідженнями визначеної категорії кримінальних правопорушень. Серед наукових праць українських вчених суттєву перевагу тривалий період мали

роботи, присвячені дослідженню питань кримінально-правової відповідальності за такі діяння. Дещо ширше представлені праці науковців в межах кримінологічних досліджень. Що ж стосується розроблення методичного підґрунтя для розслідування таких кримінальних правопорушень, що реалізується в межах підготовки робіт криміналістичного циклу, то окремі такі роботи почали з'являтися лише останнім часом і їхня кількість є вкрай обмеженою.

Виокремлено та розкрито криміналістичну характеристику погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу. Зокрема, за результатами порівняння норм КК України, що передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади у сфері правоохоронної діяльності зроблено висновок про те, що у криміналістичному аспекті зазначені діяння виявляють аналогію з досліджуваним складом у таких елементах криміналістичної характеристики, як особа злочинця, особа потерпілого, обстановка вчинення, слідова картина та ін.

Окрему увагу приділено характеристиці способу вчинення погроз чи насильства щодо працівника правоохоронного органу, який виявляє тісний зв'язок з мотивами та метою дій правопорушника: якщо кримінальне правопорушення вчиняється з мотиву помсти за минулі дії працівника правоохоронного органу, то зазвичай, безпосередньому вчиненню злочину передують підготовчі дії, а також наявні дії, спрямовані на приховання слідів злочину. Якщо злочин вчиняється раптово, як безпосередня агресивна реакція на певні дії правоохоронця, спосіб вчинення не охоплює вищезазначені етапи. Крім того, мотивація виявляє кореляційні зв'язки і з іншими елементами криміналістичної характеристики досліджуваних кримінальних правопорушень, зокрема, з особою злочинця: з мотиву помсти погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу вчиняють, як правило, особи з кримінальним минулим, а без попередньої підготовки, імпульсивно такі правопорушення вчиняються пересічними особами, часто в стані

алкогольного сп'яніння. Відтак і програма дій слідчого під час розслідування таких злочинів буде різнитися, а слідство плануватиметься у різний спосіб.

У Розділі 2 *«Початковий етап розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу»* детально розкриваються основні тактичні засади початкового етапу розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу.

Автор звертає увагу на те, що основними джерелами надходження інформації про вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 345 КК України є: рапорти самих постраждалих; повідомлення колег потерпілих, а також осіб-очевидців; результати службових розслідувань; матеріали інших кримінальних проваджень; інформація із закладів охорони здоров'я; повідомлення (публікації) у засобах масової інформації та Інтернеті.

В подальшому розкриваються обставини, що підлягають встановленню під час розслідування кримінальних правопорушень за ст. 345 КК України. Відзначається, за обсягом наявної інформації щодо особи злочинця та обставин події кримінального правопорушення виокремлені наступні типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування: кримінальне правопорушення вчиняється в умовах очевидності і порушник затримується безпосередньо на місці події або невдовзі після вчинення протиправних дій; правопорушника не виявлено на місці злочину, але наявні вихідні дані для організації його пошуку; особу, яка вчинила кримінальне правопорушення не встановлено і інформації про неї немає внаслідок відсутності очевидців. Наявні окремі данні про спосіб учинення злочину, надані потерпілим. Запропоновано алгоритми слідчих (розшукових) дій у даних ситуаціях.

Приділена увага і взаємодії під час розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 345 КК України, де суб'єктами такої найчастіше виступають працівники оперативно-розшукових підрозділів, інспектори-криміналісти, судові експерти, працівники патрульної поліції, працівники Департаменту внутрішньої безпеки НП України, оперативні чергові відділу поліції, поліцейські офіцери громади та ін. На основі аналізу

практики розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу виявлено прояви не передбачених законом форм взаємодії між суб'єктами та акцентовано на їх неприпустимості.

І на завершення цього розділу автором розкриваються особливості використання спеціальних знань при розслідуванні вказаної категорії кримінальних правопорушень. Відмічається, що найефективнішою процесуальною формою використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень є судову експертизу. Найчастіше у провадженнях про погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу призначаються судово-медичні експертизи, а серед криміналістичних експертних досліджень також поширеними є: дактилоскопічна експертиза, судово-технічна експертиза документів, технічне дослідження матеріалів та засобів відео- та звукозапису, експертиза холодної зброї, а також вогнепальної зброї, судово-трасологічна експертиза, експертиза матеріалів, речовин та виробів.

У Розділі 3 «Проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу» детально розкриваються значення та можливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Розпочинає автор із огляду місця події, де вказує, що його межі у досліджуваних провадженнях визначаються способом вчинення погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу та конкретної слідчої ситуації. У разі відсутності підозрюваного на місці події та необхідності його пошуку, межі огляду необхідно розширювати з метою ретельного обстеження прилеглої місцевості для виявлення будь-яких його слідів. Розширювати межі огляду місця події варто також у випадку, коли спосіб учинення досліджуваного злочину охоплює підготовчу стадію та/або стадію приховування слідів. Метою огляду прилеглих територій у таких випадках буде виявлення викинутих або загублених ним речей, слідів його транспортного засобу тощо. Крім того, варто оглянути локації, з яких злочинець міг вести спостереження за потерпілим та

відстежувати шляхи його пересування. Така інформація важлива для встановлення факту умисного характеру дій зловмисника, що вкрай важливо для правильної кваліфікації кримінального правопорушення.

Звернута увага і на особливості допиту під час розслідування досліджуваних кримінальних правопорушень. Зазначається, що допит, виступаючи важливим джерелом доказової інформації у провадженнях про погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу має низку особливостей, які здебільшого зумовлені особливим статусом потерпілого у таких кримінальних правопорушеннях: обов'язковою складовою підготовки до проведення слідчої (розшукової) дії є вивчення нормативно-правових документів, що регламентують службову діяльність потерпілого; наявність у потерпілого юридичних знань зумовлює надання ним більш точних даних про подію кримінального правопорушення, водночас, за умови повідомлення неправдивих відомостей, це може допомогти ввести в оману слідчого; лінія поведінки свідків під час допиту в таких провадженнях формується залежно від їхнього ставлення до системи правоохоронних органів у цілому, адже як слідчий, який проводить слідчу дію, так і потерпілий є її представниками; конфліктний характер допиту потерпілого, зазвичай має місце у разі його неправомірної поведінки напередодні чи під час вчинення протиправних дій щодо нього, факт чого правоохоронець намагається приховати; проводячи допит свідка, який є представником правоохоронного органу можливо отримати правову оцінку дій потерпілого до, під час та після події кримінального правопорушення, при цьому необхідно зважати на зв'язки, які поєднують його з потерпілим; неприпустимими є процесуальні порушення, які зумовлені бажанням слідчого підтримати свого потерпілого колегу, не йти з ним на конфронтацію або зекономити час на проведення слідчої дії.

На завершення приділена увага організаційним та тактичним засадам проведення слідчого експерименту. Зазначається, що типовими помилками, яких припускаються слідчі під час проведення слідчого експерименту під час розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу

є: демонстрація поінформованості слідчого щодо обставин, які має вказати особа, чий показання перевіряються; відсутність достатньої деталізації у встановленні обставин, що мають значення для справи; поверхневий та неповний опис у протоколі ходу та результатів слідчого експерименту; дублювання у протоколі слідчого експерименту раніше даних показань під час допитів, без зазначення особливостей саме даної слідчої дії – опису обстановки на місці, її відтворення, демонстрації дій учасників події кримінального правопорушення.

Окремо акцентовано, що суттєве значення в системі процесуальних заходів, здійснюваних в межах розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу мають негласні слідчі (розшукові) дії. Однак використання їх потенціалу під час розслідування розглядуваних злочинів, на жаль, є обмеженим внаслідок особливостей законодавчої конструкції ст. 345 КК України. У зв'язку з цим, запропоновано внести зміни до ч. 2 ст. 345 КК України з метою посилення санкції та віднесення даного кримінального правопорушення до категорії тяжких злочинів.

Висновки повністю відповідають отриманим результатам, завданням та меті дисертаційного дослідження. Автором використано значну кількість вітчизняних та зарубіжних літературних джерел, законодавчі та підзаконні нормативні акти України. Список використаних джерел складає 292 найменування.

Таким чином, дисертація Кобця Сергія Васильовича відповідає існуючим вимогам та є завершеною науковою працею, результати якої вирішують актуальне наукове завдання удосконалення методики розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження Кобця Сергія Васильовича щодо розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу рекомендується для використання у діяльності закладів вищої освіти, в науково-дослідницьких розробках

наукових установ, дослідниками при написанні статей та монографій, плануванні досліджень по даному напрямку.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи дисертацію С. В. Кобця, водночас необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту:

1. Розкриваючи згідно поставлених завдань дисертаційного дослідження особливості методики розслідування погрози або насильства до працівника правоохоронного органу, автор часто в тексті використовує поряд із терміном «розслідування кримінальних правопорушень» категорію «розкриття кримінальних правопорушень», яка є досить дискутованою у правовій науці, оскільки діючий КПК України, на відміну від КПК України 1960 року, у ст. 2 «Завдання кримінального провадження» не містить положення щодо потреби швидкого та повного розкриття кримінальних правопорушень, а йдеться про забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування та судового розгляду. При цьому термін «розкриття злочину» до 2012 року також викликав постійні дискусії, оскільки розумівся по-різному у кримінальному процесі, криміналістиці та теорії оперативно-розшукової діяльності. Після 2012 року ці дискусії дещо зменшилися, але, наприклад, професор Тіщенко В.В. вказує, що це поняття «доцільно зберегти в наукових дослідженнях в галузі кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності, використовувати його для характеристики результатів розслідування, методів та засобів пошуково-пізнавальної діяльності з виявлення події злочину, встановлення та викриття винних осіб, а також інших обставин події, що входять до предмету доказування». Під час прилюдного захисту хотілося б почути бачення дисертанта щодо його розуміння змісту категорії «розкриття кримінального правопорушення».

2. В підрозділі 3.1 «Огляд під час розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу» автор приділяє окрему увагу

процесуальним особливостям та тактиці проведення освідуювання, зауважуючи, що часто необхідність проведення цієї слідчої (розшукової) дії в провадженнях за ст. 345 КК України є невідкладною, водночас випадки невідкладності проведення освідуювання (за аналогією з обшуком) не передбачені чинним кримінальним процесуальним законодавством. Як наслідок, дисертант приєднується «до пропозицій внесення змін до КПК, які виносяться вченими, і передбачають або можливість проведення освідуювання у невідкладних випадках без постанови прокурора з наступним його повідомленням про одержані результати слідчої дії у найближчі терміни [58, с. 17; 104, с. 300], або, за аналогією з нормами процесуального законодавства низки країн, розширення повноважень приймати рішення про проведення освідуювання будь-якій службовій особі, яка здійснює досудове розслідування відповідного кримінального правопорушення [122, с. 49], або розглядають можливість проведення освідуювання особи до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та початку досудового розслідування в кримінальному провадженні [258, с. 161]». Під час прилюдного захисту варто конкретизувати позицію автора щодо найбільш ефективного підходу до удосконалення процесуального порядку освідуювання, зокрема і в контексті вирішеного наукового завдання.

3. У підрозділі 3.3 дисертант слушно звертається до проблем застосування негласних (слідчих) розшукових дій при розслідуванні погроз або насильства щодо правоохоронців. Автор, посилаючись в тому числі на результати проведеного опитування практичних працівників, доходить висновку, що «використання потенціалу негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування злочинів, передбачених ч. 2 ст. 345 КК України, які є найчастіше вчинюваними серед досліджуваних кримінальних правопорушень, є обмеженим внаслідок віднесення даних діянь до нетяжких злочинів», а тому пропонує «внести зміни до ст. 345 КК України з метою посилення відповідальності за такі кримінальні правопорушення для розширення арсеналу засобів формування доказової бази таких розслідувань», для чого

посилити санкцію таким чином, щоб віднести дане кримінальне правопорушення до категорії тяжких злочинів, що дозволить застосовувати процесуальні заходи із порівняно більшими можливостями обмеження прав та свобод учасників провадження, в першу чергу підозрюваного. Проте, на нашу думку, ця пропозиція потребує додаткової аргументації, оскільки питання підвищення тяжкості кримінального правопорушення шляхом внесення відповідних змін до КК України, в першу чергу, має ґрунтуватися саме на оцінці підвищення рівня суспільної небезпечності кримінально караного діяння, що закономірно має зумовлювати посилення кримінальної відповідальності.

Зазначені зауваження носять дискусійний характер, відображають власну наукову позицію опонента і можуть слугувати підставою для наукової дискусії під час прилюдного захисту дисертації. Зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Відсутність порушень академічної доброчесності. У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота Кобця Сергія Васильовича є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

1. Дисертаційна робота Кобця Сергія Васильовича на тему: «Розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу», подана на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням. В ній отримано нові науково обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні проблем розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу.

2. Дисертація Кобця Сергія Васильовича на тему: «Розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 Право та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора

філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261 (із змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 р. № 283), наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12.07.2019 р.) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Кобець Сергія Васильович заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Опонент –

доцент кафедри кримінальної юстиції

Державного податкового університету

кандидат юридичних наук, доцент

«02» серпня 2023 р.

Любов ОМЕЛЬЧУК

Державний податковий університет	
Підпис: <u>Любов Омельчук</u>	
засвідчую:	
Учений секретар	
<u>Світлана Бобак</u>	
«	20
»	р.